

ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ

За редакцією
О.А. ГОЛУБОВСЬКОЇ

ЧЕТВЕРТЕ ВИДАННЯ

МЕДИЦИНА
WWW.MEDPUBLISH.COM.UA

УДК 616.9(075.8)
ББК 54.5:57.33
I-74

*Затверджено Міністерством освіти і науки України
як підручник для студентів медичних закладів вищої освіти
(лист № 1/11-8095 від 28.05.2012)*

*Затверджено Міністерством охорони здоров'я України
як підручник для студентів медичних закладів вищої освіти
(лист № 23-01-8/130 від 15.06.2012)*

Авторський колектив:

О.А. Голубовська, М.А. Андрейчин, А.В. Шкурба, К.І. Бодня, Н.А. Васильєва, Б.А. Герасун, Б.М. Дикий, Г.М. Дубинська, І.А. Зайцев, О.М. Зінчук, Г.М. Коваль, В.М. Козько, В.С. Копча, Г.Б. Матейко, Л.В. Мороз, В.Д. Москалюк, О.Я. Пришляк, О.В. Рябокони, Ю.Ю. Рябокони, В.О. Терьошин, Т.В. Чабан, М.Д. Чемич, Л.Р. Шостакович-Корецька, К.В. Юрко, О.В. Безродна, В.А. Боднар, В.В. Ільїна, О.Л. Івахів, О.М. Ізюмська, Н.І. Ільїна, Т.І. Коваль, О.Є. Кондрин, С.М. Куляс, Т.М. Котелевська, Н.Г. Малиш, О.О. Попович, Б.М. Пясецький, Л.О. Кондратюк, Х.О. Пронюк, М.М. Сукач

Рецензенти:

С.О. Крамарьов, проф., д-р мед. наук, зав. кафедри дитячих інфекційних хвороб НМУ імені О.О. Богомольця;

В.П. Малий, проф., д-р мед. наук, зав. кафедри інфекційних хвороб ХМАПО;

О.К. Дуда, проф., д-р мед. наук, зав. кафедри інфекційних хвороб НУОЗ України імені П.Л. Шупика

Керівник видавничого проєкту – *О.В. Легостаєва, головний редактор ВСВ “Медицина”*

Інфекційні хвороби : підручник / О.А. Голубовська, М.А. Андрейчин, А.В. Шкурба та ін. ; за ред. О.А. Голубовської. – 4-е вид., переробл. та доповн. – К. : ВСВ “Медицина”, 2022. – 464 с.; кольор. вид.

ISBN 978-617-505-909-8

У підручнику викладено сучасні уявлення про найпоширеніші інфекційні й паразитарні хвороби. Особливу увагу приділено новим хворобам: коронавірусній (COVID-19) і віспі мавп, а також тим захворюванням, які трапляються на території України, хворобам, що загрожують світовій безпеці і підлягають регуляції Міжнародними медико-санітарними правилами 2005 року, інфекційним і паразитарним хворобам, які можуть бути завезені на територію нашої країни і є предметом медицини подорожей і тропічної медицини. Висвітлено загальні питання інфектології, принципи класифікації інфекційних хвороб, діагностики, лікування і профілактики, у тому числі імунопрофілактики.

Для підготовки підручника використано сучасні матеріали та рекомендації ВООЗ, зарубіжні публікації провідних фахівців. Класифікацію інфекційних і паразитарних хвороб викладено на основі Міжнародної класифікації хвороб 10-го перегляду. Методи діагностики, лікування і профілактики наведено в повній відповідності із чинними міжнародними рекомендаціями й консенсусами. Наданий матеріал повністю адаптований до змістових модулів затверджених типових програм з навчальної дисципліни «Інфекційні хвороби» для переддипломної підготовки фахівців другого (магістерського) рівня за спеціальностями 222 «Медицина», 228 «Педіатрія», 221 «Стоматологія», 225 «Медична психологія». Усі розділи підручника містять основні положення, питання й тести для самопідготовки відповідно до засад сучасного навчального напрямку – кредитно-трансферної системи організації навчального процесу. Більшість анатомічних термінів викладені згідно з Міжнародною анатомічною номенклатурою, затвердженою IV з'їздом анатомів, гістологів, ембріологів і топографоанатомів України.

Для студентів медичних (фармацевтичних) закладів вищої освіти, лікарів-інтернів і курсантів факультетів післядипломної освіти, а також сімейних лікарів, фахівців медицини невідкладних станів, лікарів-інфекціоністів.

УДК 616.9(075.8)
ББК 54.5:57.33

© О.А. Голубовська, М.А. Андрейчин, А.В. Шкурба, К.І. Бодня, Н.А. Васильєва, Б.А. Герасун, Б.М. Дикий, Г.М. Дубинська, І.А. Зайцев, О.М. Зінчук, Г.М. Коваль, В.М. Козько, В.С. Копча, Г.Б. Матейко, Л.В. Мороз, В.Д. Москалюк, О.Я. Пришляк, О.В. Рябокони, Ю.Ю. Рябокони, В.О. Терьошин, Т.В. Чабан, М.Д. Чемич, Л.Р. Шостакович-Корецька, К.В. Юрко, О.В. Безродна, В.А. Боднар, В.В. Ільїна, О.Л. Івахів, О.М. Ізюмська, Н.І. Ільїна, Т.І. Коваль, О.Є. Кондрин, С.М. Куляс, Т.М. Котелевська, Н.Г. Малиш, О.О. Попович, Б.М. Пясецький, Л.О. Кондратюк, Х.О. Пронюк, М.М. Сукач, 2012, 2022
© ВСВ “Медицина”, оформлення, 2022

ISBN 978-617-505-909-8

Зміст

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ СКОРОЧЕНЬ.....	5	Грип	153
Розділ 1. ЗАГАЛЬНА ІНФЕКТОЛОГІЯ	6	Гострі респіраторні вірусні інфекції	164
Введення в курс інфектології	6	Загальні відомості	164
Класифікація інфекційних хвороб	8	Аденовірусна інфекція	164
Загальні принципи діагностики інфекційних хвороб	9	Риновірусна інфекція	166
Загальні підходи до лікування інфекційних хвороб ...	12	Парагрип	167
Неспецифічна профілактика інфекційних хвороб	14	Респіраторно-синцитіальна інфекція	169
Імунопрофілактика інфекційних хвороб	15	Бокавірусна інфекція	170
Розділ 2. ХВОРОБИ З ПЕРЕВАЖАННЯМ ФЕКАЛЬНО-ОРАЛЬНОГО МЕХАНІЗМУ ПЕРЕДАЧІ	19	Метапневмовірусна інфекція	170
Черевний тиф і паратифи	19	Атипові пневмонії	172
Холера	29	Респіраторний мікоплазмоз	173
Сальмонельоз	36	Легіонельоз	174
Харчові бактеріальні отруєння	43	Орнітоз	177
Ешерихіоз	47	“Дитячі” повітряно-краплинні інфекції	
Шигельоз	50	у дорослих	180
Кампілобактеріоз	57	Кір	180
Кишковий ерсініоз	60	Краснуха	184
Псевдотуберкульоз	65	Епідемічний паротит	188
<i>Clostridioides difficile</i> -асоційована інфекція	71	Дифтерія	192
Ботулізм	75	Герпесвірусні інфекції	200
Ентеровірусні інфекції. Поліомієліт	84	Загальна характеристика	200
Поліомієліт	86	Інфекції, зумовлені вірусами простого герпесу (хвороби, спричинені герпесвірусами людини 1-го і 2-го типів)	200
Вірусні інфекції з переважним ураженням травного каналу	91	Вітряна віспа й оперізувальний герпес (хвороби, спричинені герпесвірусом людини 3-го типу)	204
Реовірусна інфекція	91	Інфекція, спричинена вірусом Епштейна – Барр (герпесвірусом людини 4-го типу)	208
Ротавірусна інфекція	92	Цитомегаловірусна інфекція (хвороба, спричинена герпесвірусом людини 5-го типу)	211
Норволк-вірусна інфекція	94	Інші герпесвірусні інфекції людини, спричинені вірусами 6-, 7- і 8-го типів	215
Амебіаз	96	Менінгококова інфекція	221
Лямбліоз	102	Віспа мавп	228
Гельмінтози	106	Розділ 4. ВІРУСНІ ГЕПАТИТИ	233
Загальні відомості	106	Загальна характеристика	233
Нематодози	107	Вірусні гепатити із фекально-оральним механізмом передачі	236
Гельмінтози, спричинені стьожковими, або стрічковими, червами (цестодози)	123	Вірусний гепатит А	236
Хвороби, спричинені сисунами, або смоктальниками (трематодози)	135	Вірусний гепатит Е	241
Розділ 3. ХВОРОБИ З ПЕРЕВАЖАННЯМ ПОВІТРЯНО-КРАПЛИННОГО МЕХАНІЗМУ ПЕРЕДАЧІ	141	Вірусні гепатити з гемоконтактним механізмом передачі	245
Коронавірусна інфекція	141	Вірусний гепатит В	245
Коронавірусна хвороба 2019 (COVID-19)	142	Вірусний гепатит С	252
Тяжкий гострий респіраторний синдром	147	Вірусний гепатит D	256
Близькосхідний коронавірусний респіраторний синдром	149	Захворювання, спричинені іншими вірусами з можливою гепатотропною дією	260
		Розділ 5. ВІЛ-ІНФЕКЦІЯ. ВІЛ-АСОЦІЙОВАНІ ІНФЕКЦІЇ ТА ІНВАЗІЇ	262

Розділ 6. TORCH-ІНФЕКЦІЇ 278	Розділ 10. ІНФЕКЦІЇ, ЩО ЇХ РЕГУЛЮЮТЬ
Токсоплазмоз 278	МІЖНАРОДНІ МЕДИКО-САНІТАРНІ ПРАВИЛА 391
Розділ 7. ХВОРОБИ ІЗ ТРАНСМІСИВНИМ	Чума 391
МЕХАНІЗМОМ ПЕРЕДАЧІ 285	Жовта гарячка 397
Загальна характеристика 285	Гарячка денге 402
Малярія 285	Гарячка Марбург 407
Кліщовий енцефаліт 298	Гарячка Ласса 410
Хвороба Лайма 303	Гарячка Ебола 414
Волинська гарячка 308	Гарячка Західного Нілу 418
Гарячка папшатачі 311	Розділ 11. ХВОРОБИ ІЗ МНОЖИННИМИ
Крим-Конго геморагічна гарячка 315	МЕХАНІЗМАМИ ПЕРЕДАЧІ 423
Лейшманіози 318	Туляремія 423
Розділ 8. РИКЕТСІОЗИ 326	Сибірка (антракс) 428
Загальна характеристика 326	Ку-гарячка 434
Епідемічний висипний тиф і хвороба	Розділ 12. ПОВІЛЬНІ ІНФЕКЦІЇ.
Брілла –Цінсера 327	ПРІОНОВІ ХВОРОБИ 439
Ендемічний висипний тиф 335	Розділ 13. СИНДРОМ ТРИВАЛОЇ ГАРЯЧКИ
Марсельська гарячка 338	НЕВІДОМОГО ПОХОДЖЕННЯ 445
Везикульозний рикетсіоз 341	Сепсис 445
Розділ 9. ХВОРОБИ З ПЕРЕВАЖАННЯМ	Розділ 14. БІОЛОГІЧНА НЕБЕЗПЕКА І РІВНІ
КОНТАКТНОГО МЕХАНІЗМУ ПЕРЕДАЧІ 346	БІОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ 450
Лептоспіроз 346	Розділ 15. ВНУТРІШНЬОЛІКАРНЯНІ ІНФЕКЦІЇ 453
Геморагічна гарячка з нирковим синдромом 353	Розділ 16. МЕДИЦИНА ПОДОРОЖЕЙ І ТРОПІЧНА
Правець 358	МЕДИЦИНА 455
Сказ 365	СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ 457
Хвороба котячих подряпин 371	ПРЕДМЕТНИЙ ПОКАЖЧИК 460
Хвороба від укусу пацюків 376	
Содоку 376	
Стрептобацильоз 377	
Бешпіха 378	
Бруцельоз 385	

ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ

За редакцією **О.А. ГОЛУБОВСЬКОЇ**

ЧЕТВЕРТЕ ВИДАННЯ

У підручнику викладено сучасні уявлення про найпоширеніші інфекційні й паразитарні хвороби в Україні та світі. У цьому виданні приділено увагу новим хворобам: коронавірусній (COVID-19) і віспі мавп, а також інфекційним захворюванням, які можуть бути завезені на територію України, загрожують світовій безпеці та підлягають регуляції Міжнародними медико-санітарними правилами 2005 року.

Наданий матеріал повністю адаптований до змістових модулів затверджених типових програм з навчальної дисципліни «Інфекційні хвороби» для переддипломної підготовки фахівців другого (магістерського) рівня за спеціальностями 222 «Медицина», 228 «Педіатрія», 221 «Стоматологія», 225 «Медицина психологія». Усі розділи підручника містять основні положення, питання й тести для самопідготовки відповідно до засад сучасного навчального напрямку – кредитно-трансферної системи організації навчального процесу. Більшість анатомічних термінів викладені згідно з Міжнародною анатомічною номенклатурою останнього перегляду (FIPAT, 2019).

Для студентів медичних (фармацевтичних) закладів вищої освіти, лікарів-інтернів і слухачів факультетів післядипломної освіти, а також сімейних лікарів, фахівців медицини невідкладних станів, лікарів-інфекціоністів.

Висвітлено такі питання:

- Загальна інфектологія
- Хвороби з переважанням фекально-орального механізму передачі
- Хвороби з переважанням повітряно-краплинного механізму передачі
- Вірусні гепатити
- ВІЛ-інфекція. СНІД-асоційовані інфекції та інвазії
- TORCH-інфекції
- Хвороби з трансмісивним механізмом передачі
- Рикетсіози
- Хвороби з переважанням контактного механізму передачі
- Інфекції, що їх регулюють Міжнародні медико-санітарні правила
- Хвороби із множинними механізмами передачі
- Повільні інфекції. Пріонові хвороби
- Синдром тривалої гарячки невідомого походження
- Біологічна небезпека і рівні біологічної небезпеки
- Внутрішньолікарняні інфекції
- Медицина подорожей і тропічна медицина

 МЕДИЦИНА
WWW.MEDPUBLISH.COM.UA

ISBN 978-617-505-909-8

9 786175 059098 >